

Teatro sportas ir Etnosportas. Žvilgsnis į turinio struktūrą. Kas tiktų Bendrajai programai?

PASITARKIME, KOLEGA

10 Nuotolinis susitikimas

2021-02-23

Tarėsi ir siūlymus teikė: mokytojai – praktikai:

Rūta Jakulienė

Vaiva Baltramiejūnaitė - Čepaitė

Pavel Binusov

Gentrūda Česnovienė

Vladas Izdūnis

NŠA kolegos, Bendrųjų programų atnaujintojai:

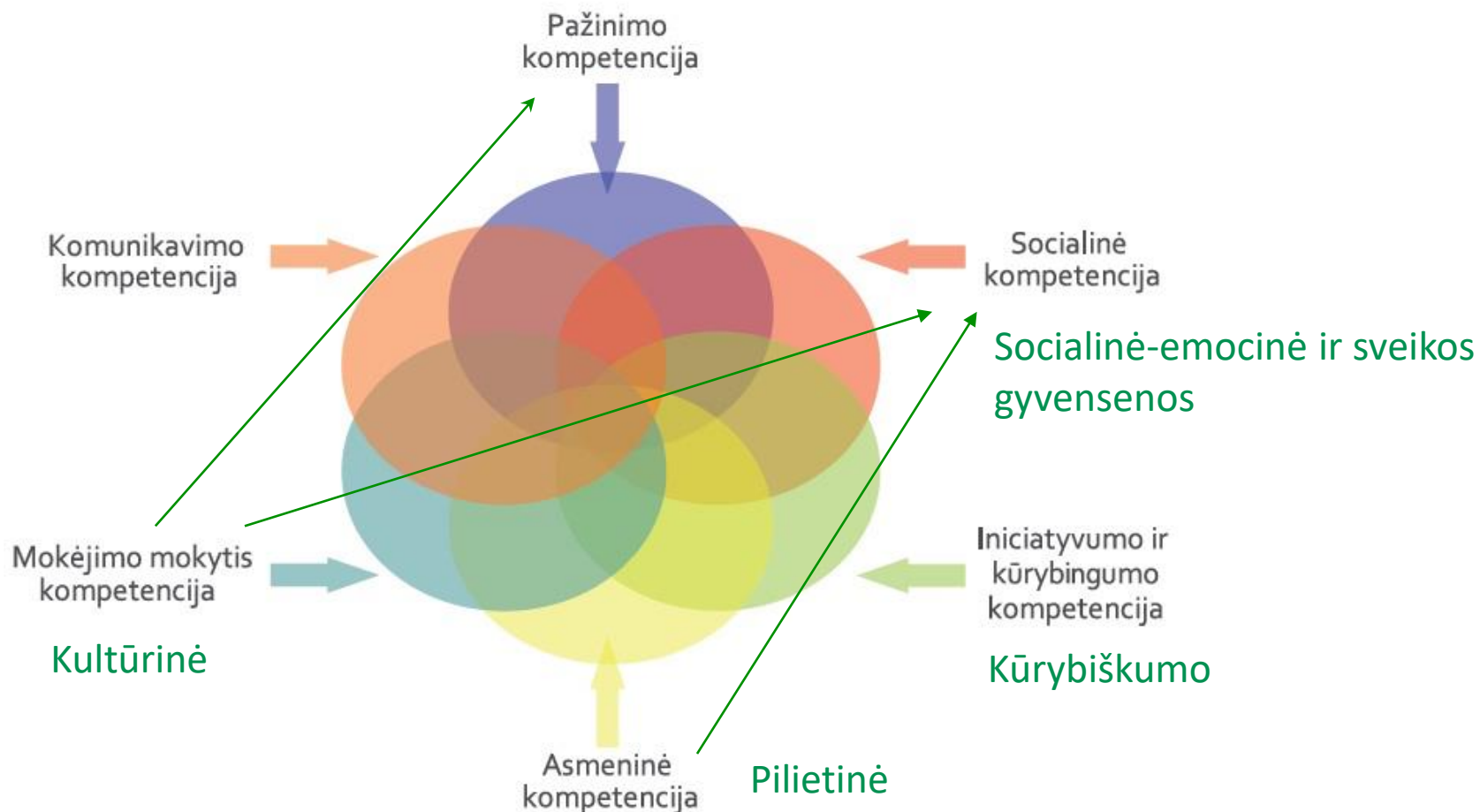
dr. Olegas Batutis

Audra Vilūnienė

Susitikimą iniciavo ir moderavo: *dr. Loreta Statauskienė*

Ugdamos kompetencijos atnaujinamose Bendrosiose programose

Pažinimo, socialinė-emocinė ir sveikos gyvensenos, kūrybiškumo, pilietinė, kultūrinė ir komunikavimo

Etnosportas

Teatro sportas

1. Tiek etnosportas, tiek teatro sportas **sietini su SEU kompetencija, kūrybiškumu ir pilietine kompetencija.**
2. **Jungia SEU ir sveikatos kompetencija.** „Etninėje“ dalyje gali būti įterptas sveikatos aspektas.
3. Kiek suprantu, SEU: nors mokykloje mes tik pradedame mokytis SEU. **Tai tikra pagalba mokiniui: mokytis bendrauti, dalyvauti, skleisti saviraiškai, t. y. SEU yra pagalba šiuolaikiniam mokiniui ir galimybė tinkamai pasinaudoti savo gyvenime.**
4. Grįžtant prie minties, jog nėra pakankamas **mūsų pačių, suaugusiųjų SEU vyksta.** Matome, jog ir nuotoliniu būdu dirbant, vis daugiau atsiranda mokymų viešojoje erdvėje, kaip mokytojams ir darbuotojams komunikuoti viešojoje erdvėje, ir streso, ir mobingo pavyzdžiai aptariami vis dažniau...
5. **Ar čia nebus taip, kad mes patys, mokytojai, suaugusieji turime patys dalyvauti? Ir dalyvaujame, ir SEU mums aktualus.**

Kuo remiamės, pagrįsdami socialinio – emocinio ugdymo reikšmę?

Socialinio-emocinio ugdymo plėtojimo modelis mokykloje CASEL, 2016

(D. Šukytė, S. Sabaliauskas, Socialinės-emocinės ir sveikos gyvensenos kompetencijos pristatymas švietimo bendruomenei 2020-05-20)

NUOSEKLAUS SEU PLĖTOJIMO MODELIS MOKYKLOJE

<https://casel.org/sel-framework/>

Acronym, **Definition.** CASEL, Collaborative for Academic, Social and Emotional Learning. CASEL, Capitol Area Science Education Leaders (est. 1998; California).

IŠ CASEL (2020) PASIŽADĖJIMO DĖL SOCIALINIO IR EMOCINIO UGDYMO VAIKAMS IR JAUNIMUI

„... Aš (vardas, pavardė) pažadu prisidėti prie rūpestingos, teisingos ir klestinčios bendruomenės, tautų ir pasaulio, teikdamas prioritetą savo, vaikų ir jaunimo, suaugusiųjų socialinių ir emocinių gebėjimų ugdymui...”

<https://www.youtube.com/watch?v=TidlbfogFA> (CASEL, 2020)

„...Kursiu įtraukią aplinką, kur visi jaučiasi priimti, kur jauni žmonės gali ieškoti ir rasti savo tikslą ir pašaukimą”

6. **Galvoju, kad mes, mokytojai, savo mokiniams turime leisti jiems atsiskleisti ir klysti, taisyti savo klaidas...**
7. Jeigu „netrukdam“ dalyko mokytojai... kai egzaminai ir dalyko vertinimas egzistuoja... yra klasės valandėlės, klasės auklėtojai; nebūtinai gal bus leidžiama klysti matematikos pamokoje... **Gal galima organizuoti SEU veiklas klasės valandėlės metu?**
8. Pavyzdžiui, mano paties auklėtinis, 12-okas įsidarbino ir jau dirbą. Koks mano sprendimas? Ką pasiūlyti mokiniui; juk jis dirbti neturėtų, turėtų lankyti pamokas... Siūlau mokytis.. Mokinys išgirdo ir mokosi toliau. Leidau jam „pažaisti“, apmąstyti, pagalvoti, pasiūliau dirbti po pamokų, savaitgaliais, atostogų metu... Ir tikiuosi, kad mokinys lankys ir baigs 12 klasių... Ar aš turėjau aiškinti įstatymus ar mokyklos tvarkas.. Bet aš jam leidau pasirinkti ir mokiniams patinka rinktis... Tuo metu nežinojau, kas tai yra SEU, todėl priėmiau tokią bendravimo „taktiką“ pabandyti ir žiūrėti, kas bus toliau.

12. Intelektinės nuosavybės turinys mus supančioje aplinkoje. Lietuvos Etnosporto žaidimų sąrašas

- ✓ **Patentai**
- ✓ **Prekių ženklai**
- ✓ **Pramoninis dizainas**
- ✓ **Autorių teisės**
- ✓ **Geografinės nuorodos**
- ✓ **Augalų veislės**

Lietuvos etnosportas

- Kyla
- Muštukas
- Lietuviškas ritinis (ripka)
- Išstūmimas iš rato
- Lazdos traukynės
- Lietuviškos ristynės (ristynės)

(iš LEK prezidento pristatymo BP atnaujintojams, 2021)

„Teatro sportas“

<https://www.upc.smm.lt/projektai/march/praktika/MARCH-BP-Teatro-sportas-LIETUVA.pdf>

GEROJI PRAKTIKA **STEAM** UGDYME

Pavadinimas	Teatro sportas
Trumpas aprašymas	Teatro sportas yra teatro improvizacijos rūšis. Juo siekiama kurti grupės pasakojimą „čia ir dabar“, dalyvius be jokio papildomo pasirengimo paskatinti mąstyti ir pasirengti veikloms. Improvizacija skatina konkurencingumą. Humoras yra privalomas teatro sporto bruožas. Teatro sporto veiklos reikalauja būti drąsiems, pasitelkus humorą, išreikšti jausmus, emocijas neturint išankstinio nusistatymo. Tai skatina dalyvius susieti skirtingas patirtis ir perkelti jas į naujas situacijas, kontekstus.
Lygmuo	5-12 klasės (amžiaus grupė: 11-19)
Privalumai Kodėl tai yra inovatyvu / patrauklu mokiniams?	Teatras sporto tikslas – išlaisvinti kūrybines jėgas, padėti dalyviams atsipalaiduoti, "išjungti" protavimo kontrolę ir padėti pasiduoti kūrybiškumui, kurį paskui panaudoti kūrybos procese. Profesionalūs aktoriai taiko teatro sportą atsipalaidavimui, komandos formavimui ir sąmonės aktyvinimui. Tie patys tikslai gali būti pasiekti ir ugdymo procese, pasirengiant bet kuriai pažinimo veiklai. Aktyvinamos smegenys kūrybiškumui. Netradicinis, netikėtas ir humoristinis būdas skatinti kūrybinį mąstymą ir suburti komandą mokymuisi ir pažinimui. Teatro sportas gali būti naudojamas motyvacijos skatinimui, sutelkimui veikti ar atsipalaidavimui.

9. **Turinio galimybės:** „kodinis žodis „žaidimas“. Tiek užsiėmimo metu, tiek pamokų metu...
10. **Daugiau laisvės; gali būti pateiktas ugdymo turinys per žaidimą.** Toliau – vaidmenų žaidimai. Galima po emocinio pakilimo pereiti prie „rimto“ mokymosi...
11. **Grįžtant prie prioritetų.. Negali būti visi 6 kompetencijos būti lygiavertės.. Turėtų būti prioritetai,** pvz., Sveikatos ugdymo Bendrojoje programoje išskiriame svarbesnes, prioritetines kompetencijas... Ir sprendžiamo, kiek, kokia veikla ir kokią dalį BP turi užimti.
12. **Remiantis tyrimais svarbu parinkti tinkamas veiklas ir jais remiantis rekomenduoti jas.**
13. Kai klausau, kad viskas skamba smagiai, bet galima nukrypti.. Jeigu siekiame sveikatos ugdymo, „sveikatos raštingumo“, turime nustatyti prioritetus ir ar tikrai jos visos yra lygiavertės? Kas yra veiksnys ir kas yra „papildinys“? Aš už teatro sportą, etnosportą.. Gal yra efektyvesnių priemonių?

Mokytojų nuomonė	Nors teatro sportas yra naujas metodas, mokytojai sutaria, kad tai yra geras būdas atsipalaiduoti smegenis „persijungiant“ iš vienos veiklos rūšies į kitą. Mokytojų nuomone, šis metodas yra tinkamas ledlaužiui kai veiklai buriama komanda iš mažiau vieni kitus pažįstančių asmenų, nepažįstamų, kurie turės atlikti užduotis kartu. Kai kurie mokytojai vertina šį metodą skeptiškai ir siūlo atsargiai jį naudoti mokymosi veikloje. Tuo tarpu kiti vertina šį būdą dėl palankių sąlygų griauti stereotipus ir atveriamų galimybių plėtoti improvizacinius dalyvių gebėjimus. Tyrėjų nuomone, teatro sportas – naujas ir patrauklus metodas, tinkamas ugdymo procesui, nes gali būti taikomas įvairiose ugdymo aplinkose, nereikalaujantis jokios papildomos įrangos. Šis metodas gali padėti nukreipti skirtingus mokinius pažinimo kompetencijų plėtrai. Tinkamas besimokantiejiems, turintiems įvairią mokymosi patirtį ir įvairaus paruošimo lygio. Metodas sudaro sąlygas formuoti glaudesnę ryšį tarp mokytojo ir mokinių. Teatro sportas gali būti naudojamas atskleisti kūrybiškumo, bendravimo įgūdžius ir plėtoti bendrąsias kompetencijas.
Mokinių nuomonė	Mokinių nuomone, kad tai geras būdas atsipalaiduoti ir formuoti komandą. Teatras sportas padeda laužyti stereotipus ir nusistovėjusias nuomones.

- 14. Pritariu, kad balansas reikalingas.** Jeigu kažkuri sritis, pvz., sveikatos dalis „šlubuoja“, ją reikia sutvirtinti.. Prašau pasižymėti aktualias korekcijai sveikatos formas... Ar, pavyzdžiui, aspiracinė sveikata, ar kiti aspektai... Tai turi būti subalansuota...
- 15. Mokykloje yra SEU ir sveikatos ugdymo grupė,** kuri siekia tobulinti, pvz., 5- okų adaptavimasis, klausiamo mūsų 12- okų, ko trūksta mokykloje... Nustatysime, kokia kryptimi mokykloje judėti.. Kur kokie minusai...
- 16. Vyko mokykloje SEU seminarai.**

Žilvino Beniušio paskaita: „Teatro sportas: vaizduotės išlaisvinimas“

<https://www.youtube.com/watch?v=DRFv9miQFew>

Sunkumai, rizikos	Ne visi mokiniai turi improvizacinius gebėjimus. Mokytojams trūksta kompetencijos taikyti teatro sportą savo pamokose. Šis metodas užima šiek tiek laiko, jeigu taikomas pamoką, reikia tai atsižvelgti ir apsvarstyti galimybes organizuojant ugdymo procesą, derinti formalus ir neformalus ugdymo veiklas.
Papildoma informacija / Atvejo analizė	Žilvino Beniušio pranešimas: „Teatro sportas: atsipalaidavimas ir vaizduotė“: https://youtu.be/DRFv9miQ Keli komentarai: https://youtu.be/2YEjTU_YD4U (pradžia 1:18)
Partneris / autorius	Ugdymo plėtotės centras

Papildoma informacija lietuvių kalba

MARCH konkurso darbai, kurias organizuojant, galima taikyti teatro sporto metodą:

<http://www.upc.smm.lt/projektai/march/aprasai/vertinimas.php>

- 17. Gal SEU turėtų būti „griaučiai“ visoms kitoms kompetencijoms, nes komfortiška aplinka sudaro bazę ir sąlygas kitų kompetencijų ugdymui.**
- 18. Jeigu norime įtraukti į Bendrąsias programas, gal galime SEU integruoti į visus mokomuosius dalykus, apmokant mokytojus, supažindinat, kaip daryti, kaip atlikti, tuomet galima turėti tikros integracijos rezultata.**
- 19. Jeigu Įgyvendinimo rekomendacijos derėtų su Bendrųjų programų prioritetais ir būtų paremtos mokytojų mokymais, rezultata turėtume tikrai.**
20. Mąstymui paralelė: pvz., medijų ir informacinis raštingumas panašiai juk „diegiamas“ ir „be valandų“ ugdymo plane. Mokytojai sudarė nesidubliuojančių temų sąvadą ir integravo ugdymo procese. Gera patirtis.

Pabaigai: Kas tikėtų Bendrajai programai?

21. **Pirmiausia – numatyti prioritetus, o paskui – „procentus“...**
22. **Prioritetai – kaip kompetencijų svarba išsidėsto dalyke. Sveikatos ugdyme mes negalime ugdyti lygiaverčiai...**
23. **Kurios kompetencijos padeda ugdyti „sveikatos raštingumą“?**
24. **Prioritetai – nustatyti lūkesčiai, kylantys iš BP prioriteto: ar mums svarbiau mokinių egzaminų rezultatai, ar mokinių sveikata?**
25. Jeigu BP atnaujintojai orientuojasi į bendrąsias kompetencijas, tai teatro sporto ir etnosporto pavyzdžiai praverstų.
26. Viena vertus, Fizinio ugdymo mokytojams padėtų prisidėti Fizinio ugdymo ir Pilietiškumo kompetencijų ugdymui, o Teatro sportui padėtų ugdyti kūrybiškumo kompetencijai...

Pabaigai: Kas tikėtų Bendrajai programai?

21. Aktualios „dedamosios“ Bendrosios programos konstruktui:

- **SES kompetencija.**
- **Sveikatos ir fizinio ugdymo sritis – 2 Bendrosios programos:**
 - **Fizinio ugdymo Bendroji programa**
 - **SESLRŠUŽS – Socialinio, emocinio, sveikatos, lytiškumo, rengimo šeimai ugdymas ir žmogaus saugos BP**
- **Sveikatos prioritetas visose BP.**

24. Koks Socialinio – emocinio ugdymo ir sveikatos kompetencijos santykis su Socialiniu ugdymu: Istorija, Ekonomika ir verslumas, Geografija, Pilietiškumas, Teisė, Psichologija?

Pabaigai: Kas tikėtų Bendrajai programai?

25. Didžioji dauguma mokytojų neturi pakankamai tokių kompetencijų ir įgūdžių, o kai kurie mokytojai net negali atlaikyti tokios emocinės įtampos, kai reikia improvizuoti...
26. Labai pritarčiau, kad atsirastų ir teatro sporto, ir etnosporto veiklos pamokose. Jeigu atsirastų „apčiuopiamai“, tai ir improvizacija – vienas geriausių ir efektyviausių įrankių kūrybiškumui pasireikšti...
27. Mūsų smegenys taip pat veikia iš skirtingų centrų, bet susietai. O mokytojai dažnai patys išsiugdę įpročius, susijusius su atsakomybe, su kontrole. **Per paties mokytojo nesupratimą, ką reiškia improvizuoti, užkertamas kelias vaiko kūrybiškumui atsiskleisti ir nesudaro sąlygų savęs atradimui ir savirealizacijai**
28. Gal vaikas gali aktyviai sportuoti, judėti, o ne tik sėdėti neįdomiose pamokose...
29. **Kompetencijos yra visos vienodai svarbios ir negalime išskirti vienų ar kitų svarbesnių.**

Informacijos šaltiniai

Socialinio-emocinio ugdymo plėtojimo modelis mokykloje CASEL, 2016

Ugdymo plėtotės centras. Žilvino Beniušio paskaita: „Teatro sportas: vaizduotės išlaisvinimas“ <https://www.youtube.com/watch?v=DRFv9miQFew>

Šukytė, D., Sabaliauskas, S. Socialinės-emocinės ir sveikos gyvensenos kompetencijos pristatymas švietimo bendruomenei 2020-05-20